

بزرگداشت از روز جهانی حقوق بشر

کمیته عفو بین الملل و اجرای عدالت و بازخواست جنایات بشری در افغانستان

متأسفانه با مشکلات تخنیکي سرور وبسایت استقلال خپلواکي، مؤفق نگرديدم تا سطورى را به مناسبت هفتاد و سومين سال روز جهانی حقوق بشر تقديم خوانندگان محترم اين تشکيل ملي بنمايم، مخصوصاً با اوضاع متشنج و غير بشرى افغانستان عزيز که کشور ما از اولين ممالکى بوده است که آن اعلاميه انسانی را در سال ۱۹۴۸ برسميت شناخته و پذيرا گرديد.

در ۴۸ سال اخير اکثر اصول و مواد مندرجه اعلاميه ارزشمند حقوق بشر در افغانستان جنگ زده ويران پامال جفاى از خود و بيگانه گرديد و مردم و ملت مظلوم آن بدون وقفه رنج و مصائب بيشمارى را متحمل گرديدند.

در حقيقت بعد از کودتای داوود خانى و سرطانى و سقوط سلطنت ذريعه پسر عم شاه افغانستان، با مقررات اجبارى و بعد تر با مظالم بيشمارى که اولياى امور خائن و وطنفروشان کودتای منحوس ثور، اشغال سرزمين ما، جنگ هاى مدهش تنظيم هاى تشنه قدرت جهادى، طالبان عصر حجر، ملت افغانستان از صلح و آسایش به دور ماند. حتى در دو دهه عصر ديموکراسى صادراتى ناکام و اشغال عصرى افغانستان ذريعه امريکا و متحدين هم، نه تنها ملت رنجور لمحہ اى از رنج و مظالم نياسود، بلکه فقر، جنگ و قتل و قتال و پامال حقوق حقه بشرى آنان جزئى از سرنوشت سپاه شان گرديد. درين نزديک به نيم قرن، در پهلوى مليون ها کشته و زخمى سيل نا تمام آوارگان اجبارى، ماتم ديگرى بر مصائب بيشمار یک ملت بيدفاع و گروگان گرفته افزود.

با سقوط دولت اشرف غنى و تسلط طالبان بر کشور، در پهلوى انتقادات جامعه بين المللى بر قيودى که آنان بر نيمى از نفوس کشور، يعنى طبقه اناث مظلوم افغانستان تحميل ميدارند، مؤسسات خيريه جهانی و تشکيلات قضايى بين المللى راپور هاى را به منظور استناد بر پامال وسيع و گوناگون حقوق بشر در افغانستان، ذريعه منابع مختلفه به منظور جلب عدالت اجتماعى و افشای جنایات گسترده انسانی در کشور ما افشاء نموده و طالب بازخواست و فعاليت محاکم بين المللى ميگردند.

در پهلوى محدود ممالک جهان، متأسفانه افغانستان ريكارد گوناگون جنایات بشرى را در دهه هاى جنگ هاى مختلفه شکسته و هيچگونه بازخواست و اجرای عدالتى را تجربه ننموده است. گرچه

«**محکمه بین المللی لاهه**» سالهاست که جنایت کاران چندی را از ممالک مختلفه به محکمه سوق داده است، ولی طرز العمل آن انگشت شمار بوده و اگر خود ممالک به اصول قضایی قوی و مطمئنی دسترسی نداشته اند تا جنایتکاران را در پای محکمه بکشانند، قدرت دولتی مستقل آنان اکثراً مانع مداخله محاکم بیرونی گردیده است.

در سال ۲۰۰۳ تشکیل حقوقی جدیدی به نام «**محکمه جنایات علیه بشریت یا ICC**» با شرایط اجرایی متفاوتی تشکیل گردید که تا حد زیادی اصول آن از آزادی اقدامات در مورد جنایتکارانی که قواعد خاصی را در ترمرد بر حقوق حقّه انسانی زیر پا گذارده اند، بعد از اثبات جنایت، برخوردار است. قضات این محکمه از خبرگان علم حقوق و قضاء انتخاب گردیده و دوسیه های مجرمین مورد بحث دقیقاً تکمیل، و از اشتباه در اثبات جرم و جنایت شان عاری میباشد. در حقیقت در ممالکی که دولت به دلایلی از بازخواست و اجرای عدالت در مورد جنایتکاران عاجز باشد، این محکمه با تحقیق و بازررسی پا پیش میگذارد.

در زمان ریاست جمهوری «**دونالد ترمپ**» که محکمه مذکور انگشت انتقاد بر زیاده روی های قوای خارجی، منجمله عساکر امریکایی در افغانستان و روش ناهنجار آنان و کشتار غیر نظامیان گذاشت، با وجود عدم ممانعت تعقیب قضایی جنایتکاران جنگی از جانب آن محکمه از طرف «**اشرف غنی**»، رئیس جمهور امریکا نه تنها تشکیل مذکور را در زمینه بی صلاحیت اعلام نمود، بلکه اعضای آن را از مسافرت های رسمی به «**سازمان ملل متحد**» که در نیویارک باشد، اکیداً ممنوع قرار داد!

مقر محکمه جنایات علیه بشریت در لاهه

بعد از انتخابات سال گذشته در امریکا، با آغاز کار «**جو بایدن**» صلاحیت حقوقی «**محکمه**

جنایات علیه بشریت» دو باره برقرار گردیده و قبل از به قدرت رسیدن طالبان گویا صحبت هایی هم در زمینه صورت گرفته بود طوریکه سال گذشته، قضات دیوان بین‌المللی مجازات در لاهه اجازه آغاز تحقیقات در مورد اتهامات جنایات جنگی در افغانستان توسط قوای امریکایی و دیگر طرف ها در جنگ آن کشور را صادر کرده اند. بر اساس فرمان این دیوان عملکرد نیروهای امریکایی و دیگر طرف های درگیر در افغانستان از آغاز فعالیت آنان در این کشور مورد بررسی قرار خواهند گرفت.

اخیراً، شورای حقوق بشر سازمان ملل متحد نیز یک گزارشگر خاص را به منظور نظارت بر وضعیت حقوق بشر در افغانستان تعیین کرده است که قرار است از اوایل سال آینده میلادی کار خود را آغاز کند.

بتاریخ ۱۴ دسمبر، کمیته عفو بین الملل مربوط به سازمان ملل متحد، از «**محکمه جنایات علیه بشریت-ICC**» در خواست آغاز تحقیق در زمینه جنایات جنگی همه گروه های در گیر را در افغانستان آغاز نماید.

اگنس کالامارد، سر دبیر سازمان عفو بین الملل، می گوید که قبل از سقوط حکومت در افغانستان، خونریزی و جنایات بشری در سر تا سر افغانستان به شدت موجود بوده و حتی منازل، شفاخانه ها، مکاتب و مغازه ها از ظلم و جنایت محفوظ نبودند و ملت مظلوم افغانستان مواجه به غم و کشتار متداوم از جانب همه گروه های متخاصم بوند. این سازمان اضافه می نماید که طالبان، عساکر امریکایی و قوای امنیتی حکومت سابق افغانستان، همگی مسئول آسیب به غیر نظامیان مظلوم افغان پیش از سقوط این کشور به دست طالبان هستند.

لوگوی سازمان عفو بین الملل

رپور می افزاید که مردم افغانستان بیش از حد رنج کشیده اند و قربانیان باید به عدالت دسترسی

داشته و غرامت دریافت کنند، در حالیکه با اشتباهات و صدمات و کشتار اعضای فامیل ها یا غرامتی پرداخته نشده و یا بسیار ناچیز بوده است که این نقص هم باید تلافی گردد.

بالاخره سازمان عفو بین الملل از آن محکمۀ بین المللی اکیداً خواسته است که تحقیقات اعمال عساکر امریکایی و قوای حکومت پیشین را هم در تحقیقات خود راجع به جرایم جنگی علیه بشریت، در افغانستان شامل کند.

سازمان عفو بین الملل اخیراً درین زمینه تحت عنوان "**جنایات جنگی و آسیب به غیر نظامیان در جریان سقوط افغانستان به دست طالبان**" ابراز می دارد که تحقیقات و شواهدی هم نشان میدهد که برخلاف ادعای طالبان در مورد انتقال آرام قدرت به این گروه، مردم افغانستان یکبار دیگر بهای تحولات تازه را با خون شان پرداخته اند.

پایان

Dawatmedia۲۴.com